

Multidisciplinair en gesubsidieerd valpreventieproject voor ouderen in Ede

Zorgverleners houden samen oudere op de been

Fysiotherapeuten, apothekers, huisartsen en thuiszorg in Medisch Centrum Veluwe Poort in Ede werken intensief samen om ouderen met verhoogd valrisico op te sporen. Apotheker Liesbeth van Ree verricht standaard een valrisicocheck tijdens medicatiebeoordelingen en medicatierol-evaluaties. “Er is nog veel winst te behalen.”

Foto Jeroen Jumelet

LIESBETH VAN REE: “DE GROEP OUDEREN MET EEN VERHOOGD VALRISICO IS GROTER DAN WE DENKEN.”

Auteur **Edwin Bos**

“Bent u gevallen in de afgelopen twaalf maanden?” Met deze vraag starten de zorgverleners in Medisch Centrum Veluwe Poort in Ede het screenen van ouderen op een verhoogd valrisico.

Instabiliteit en het risico op vallen zijn onzichtbare problemen, omdat vaak pas na het stellen van enkele vragen duidelijk wordt of een patiënt tot de risicogroep behoort, zegt apotheker Liesbeth van Ree van de Edesche Apotheek, gevestigd in Medisch Centrum Veluwe Poort. “Een oudere man vertelde dat hij onlangs bijna was gevallen over een kleedje in huis. Nadat ik had doorgevraagd bleek hij vorig jaar zes keer te zijn gevallen.” Medisch Centrum Veluwe Poort is gevestigd in een sterk vergrijsde buurt in Ede, daarom willen de zorgverleners ouderen ondersteunen bij het actief en gezond ouder worden. In januari zijn de zorgverleners een

valpreventieproject gestart, waarbij fysiotherapeuten, apothekers, huisartsen, ergo-, podotherapeuten, psychologen en thuiszorg samenwerken om het valrisico te verminderen. Vorig jaar hebben de zorgverleners het probleem van ondervoeding bij ouderen aangepakt, deze zorg is inmiddels ingebed in het reguliere zorgaanbod van het gezondheidscentrum.

Behandelplan

Bij het screenen op valrisico stellen de zes zorgdisciplines dezelfde drie korte vragen aan ouderen: “bent u in de afgelopen twaalf maanden gevallen”, “heeft u moeite met bewegen of lopen” en “bent u bang om te vallen”.

Beantwoordt de oudere twee van de drie vragen bevestigend, dan volgt een doorverwijzing naar huisarts, fysiotherapeut,

EEN OUDERE
MAN
BLEEK VORIG
JAAR
ZES KEER
TE ZIJN
GEVALLEN

ergotherapeut of podotherapeut voor een uitgebreide valanalyse. Deze zorgverlener stelt vervolgens een persoonlijk behandelplan op, waarbij indien nodig zorgverleners uit verschillende disciplines de patiënt zullen begeleiden en adviseren, onder wie de apotheker indien medicatie een rol speelt. Screenen op valrisico bij ouderen gebeurt in de Edesche Apotheek standaard tijdens medicatiebeoordelingen en tijdens de jaarlijkse medicatierol-evaluatie.

Voor assistenten is het volgens Van Ree niet praktisch om aan de balie vragen te stellen over valrisico. “Als een oudere patiënt alleen zijn herhaalmedicatie komt ophalen, is het niet logisch hierover te beginnen.”

Interventies

Bij oudere patiënten met een verhoogd valrisico adviseert Van Ree de huisarts over eventuele aanpassingen in de medicatie. “Soms kan een dosering omlaag omdat een patiënt voor zijn leeftijd te strak is ingesteld voor hoge bloeddruk, een vitamine D-suppletie kan worden toegevoegd of een benzodiazepine kan worden omgezet van lang- naar kortwerkend.”

Onlangs bleek bij een medicatiebeoordeling voor een man van 80 jaar dat hij vorig jaar drie keer was gevallen met de fiets, met fikse bloedingen vanwege zijn DOAC-gebruik. Ook klaagde hij bij navraag over duizeligheid en was hij angstig om te gaan fietsen. Vanwege zijn bisoprolol-gebruik heeft Van Ree bij de huisarts navraag gedaan naar zijn hartslag, die bleek 46. “Vervolgens heeft de huisarts na overleg de bisoprolol verlaagd, helemaal stoppen was geen optie gezien zijn aandoeningen. Ook heb ik een proefstop tamsulosine voorgesteld en vitamine D gestart. Hij heeft nu geen last meer van duizeligheid en fietst hij weer regelmatig. De tamsulosine is nog steeds gestopt en dat gaat prima.”

Het multidisciplinaire valpreventieproject in Medisch Centrum Veluwe Poort is gestart met subsidie van de Stichting Schoonheim, die in Ede samenwerkingsverbanden in de eerste lijn financieel ondersteunt. Met deze extra middelen vergoeden de zorgverleners onder meer de valanalyse en het behandelplan voor patiënten die niet aanvullend zijn verzekerd, want slechts enkele zorg-

verzekeraars betalen een gedeeltelijke vergoeding voor deze preventieve zorg.

Het gezondheidscentrum wil de valpreventie uiteindelijk als reguliere zorg aanbieden, maar dat is alleen mogelijk als zorgverzekeraars deze preventieve zorg vergoeden, aldus Van Ree. “Zorgverzekeraars vinden echter dat het project langer moet doorgaan, want ze willen meer data zien over de behaalde gezondheidswinst.”

Evaluatie medicatierol

Om valpreventie beter onder de aandacht te brengen, gaan de zorgverleners in Ede meer informatieavonden voor ouderen organiseren. “De groep ouderen met een verhoogd valrisico is groter dan we denken. Dat blijkt bijvoorbeeld als we tijdens zo’n avond vragen wie er bang is om te vallen”, aldus Van Ree. Tijdens een informatieavond kunnen ouderen zich ook aanmelden voor een screening of een valanalyse. Verder besteedt het gezondheidscentrum begin oktober extra aandacht aan vallen tijdens de Valpreventieweek (zie kader).

Volgens Van Ree zijn apothekers zich over het algemeen goed bewust van het verhoogde risico op vallen door medicatiegebruik. Bij veel apothekers is de valrisicocheck een vast onderdeel van een medicatiebeoordeling bij oudere patiënten.

Toch hebben nog maar weinig apothekers deze check ook geïntegreerd in de jaarlijkse medicatierol-evaluatie, aldus Van Ree.

“Terwijl juist bij deze kwetsbare ouderen veel winst is te behalen, en apothekers evalueren sowieso elk jaar met deze patiënten.” ■

ZORGVERZEKERAARS WILLEN MEER DATA OVER DE BEHAALDE GEZONDHEIDSWINST

Thema valpreventieweek: ‘Hup in de benen’

‘Hup in de benen!’ is het thema van de Valpreventieweek, die plaatsvindt van 1 tot en met 7 oktober 2018. In deze week vraagt VeiligheidNL extra aandacht voor valpreventie en vitaal ouder worden. Samen met partners als Rode Kruis, Buurtzorg en KNMP heeft VeiligheidNL het spel DobbelFit ontwikkeld, met beweegopdrachten en vragen over balans, verantwoord medicijngebruik en vitamine D-gebruik. Het spel is voor € 25 te bestellen op de website van VeiligheidNL.

Samen met KNMP en Amsterdam UMC heeft VeiligheidNL ook de nieuwe brochure *Kunnen mijn medicijnen een val veroorzaken?* gemaakt, met onder meer informatie over hoe de apotheker kan helpen. De folder is te bestellen via VeiligheidNL.